

UZASADNIENIE

do projektu rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie udzielania pomocy finansowej funduszom kapitału załączkowego

Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki (MG) w sprawie udzielania pomocy finansowej funduszom kapitału załączkowego jest wykonaniem upoważnienia dla ministra właściwego do spraw gospodarki, zawartego w art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206 z późn. zm).

Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy finansowej funduszom kapitału załączkowego z przeznaczeniem na dokonywanie inwestycji w spółki będące mikroprzedsiębiorcami, małymi lub średnimi przedsiębiorcami, zwanej dalej „wsparciem”, w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004 – 2006 (SPO - WKP), przyjętego rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, lata 2004-2006 (Dz. U. Nr 166, poz. 1744 oraz z 2006 r. Nr 7, poz. 43). Rozporządzenie stosuje się do udzielania przez fundusze kapitału załączkowego wsparcia, jakie fundusze te otrzymają uprzednio od instytucji udzielającej wsparcia w ramach SPO – WKP (poddziałanie 1.2.3 - *Wspieranie powstawania funduszy kapitału załączkowego typu seed capital*).

Projekt rozporządzenia zgodny jest z rozporządzeniem Komisji Europejskiej (WE) nr 448/2004/WE z dnia 10 marca 2004 r. zmieniającym rozporządzenie nr 1685/2000 ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1260/1999 w odniesieniu do warunków, które muszą spełniać wydatki na działania współfinansowane z funduszy strukturalnych i uchylającym rozporządzenie nr 1145/2003 (Dz. Urz. WE L 072 z 11.03.2004). Projekt jest także zgodny z wytycznymi zawartymi w dokumencie Komisji Europejskiej (WE) „Pomoc Państwa a Kapitał Podwyższonego Ryzyka” (Dz. Urz. WE 2001/C 235/03 z 21.8.2001).

Projektowane rozporządzenie określa krąg przedsiębiorców, w których fundusze kapitału załączkowego mogą dokonywać inwestycji. Są to mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy, określani wspólnym mianem jako „inwestobiorcy”, którzy prowadzą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie dłuższy niż 3 lata, znajdują się we wczesnej fazie rozwoju, nie rozpoczęli jeszcze w pełni komercyjnej działalności gospodarczej, a jednocześnie nie znajdują się w sytuacji, w której udzielenie im wsparcia na podstawie niniejszego rozporządzenia mogłoby być uznane za pomoc restrukturyzacyjną, przy czym definicja wczesnej fazy rozwoju została oparta na terminologii stosowanej w tym zakresie przez European Private Equity & Venture Capital Association, do której odwołuje się Komisja (WE) w swoich dokumentach.

Dla zdefiniowania pojęcia mikroprzedsiębiorcy, małego i średniego przedsiębiorcy, projektodawca odwołuje się do Załącznika I do rozporządzenia Nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 TWE do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorców (Dz. Urz. WE L 10 z 13.01.2001), zmienionego rozporządzeniem Nr 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r. (Dz. Urz. WE L 63 z 28.02.2004).

Dla zdefiniowania pojęcia mikro-, małego i średniego przedsiębiorstwa nie będącego w trudnej sytuacji ekonomicznej projektodawca powołuje się na pkt 9-11 Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE C 244 z 01.10.2004).

Rozporządzenie składa się z trzech zasadniczych części: szczegółowe warunki udzielania wsparcia funduszowi kapitału załączkowego, szczegółowe warunki dokonywania inwestycji oraz szczegółowe warunki podziału środków finansowych uzyskanych z dokonanych inwestycji.

Konstrukcja rozporządzenia skupia w sobie elementy niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania instrumentu przewidzianego w ramach poddziałania 1.2.3 SPO-WKP.

Pierwsza część (rozdział 2) – określająca szczegółowe warunki udzielania wsparcia funduszom kapitału załączkowego, opisuje pierwszy poziom wsparcia, tj. przekazywanie środków finansowych krajowych i unijnych przez Instytucję Zarządzającą SPO-WKP podmiotom wybranym przy zastosowaniu stosownej procedury, mogącym tworzyć fundusze kapitału załączkowego, tj.: osobie prawnej albo jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, które spełniają określone w rozporządzeniu warunki. Wspólną cechą dla wszystkich tych instytucji jest konieczność dokonywania inwestycji w spółki mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców, przez co należy rozumieć obejmowanie - w celu osiągnięcia zysku - akcji i udziałów nowej emisji, a także obejmowanie instrumentów dłużnych w spółkach, w których fundusz objął akcje lub udziały. Określono sposoby objęcia akcji lub udziałów oraz instrumentów dłużnych: w zamian za wniesione przez fundusz kapitału załączkowego wkłady pieniężne, poprzez wykorzystanie przez fundusz praw z obligacji zamiennych wyemitowanych przez danego przedsiębiorcę oraz poprzez zamianę wierzytelności przedsiębiorcy wobec funduszu na jego akcje lub udziały. Wskazano także elementy, jakie powinien zawierać wniosek o udzielenie wsparcia oraz biznes plan dołączany do wniosku - składane zgodnie z odrębnym trybem obowiązującym w zakresie trybu udzielania wsparcia ze środków SPO-WKP. Dodatkowo określono – czyniąc zadość wymogom formalnym w zakresie elementów koniecznych programu pomocowego – katalog wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem oraz maksymalne dopuszczalne intensywności tego wsparcia (przekazywanego na poziomie pierwszym – tj. na poziomie Instytucja Zarządzająca – fundusz kapitału załączkowego). Dodatkowo, podano ograniczenia kwotowe w zakresie możliwości udzielenia wsparcia na rzecz jednego projektu danego funduszu. Przepisy w opisanym zakresie są zgodne z regulacjami w zakresie pomocy publicznej i venture capital. Przepisy zostały tak skonstruowane, aby uniknąć udzielania na tym poziomie pomocy publicznej, co zapewnić ma przede wszystkim istnienie jasnej, czytelnej procedury wyboru odpowiedniego funduszu i dostępność tej procedury dla wszystkich podmiotów spełniających warunki brzegowe. Takie rozwiązanie uzyskało akceptację Komisji Europejskiej, która stwierdziła, że wsparcie udzielane na poziomie funduszu kapitału załączkowego, nie ma charakteru pomocy publicznej.

Drużga część (rozdział 3) – określająca szczegółowe warunki dokonywania inwestycji w spółkę inwestorcy – wskazuje warunki, na jakich fundusz kapitału załączkowego, wsparty w ramach poddziałania 1.2.3, może przekazać wsparcie mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom będącym we wstępnej fazie rozwoju. Jest to tzw. drugi poziom wsparcia. Ta część rozporządzenia zawiera szczegółowe zasady dotyczące możliwości i zasad dokonywania przez fundusz inwestycji, tj. obejmowania - w celu osiągnięcia zysku - akcji i udziałów nowej emisji, a także obejmowania instrumentów dłużnych w spółkach, w których fundusz objął akcje lub udziały. Warunki te wskazują, iż: planowane dokonanie przez fundusz inwestycji powinno być zgodne z biznes planem funduszu, inwestycja będzie dokonana zarówno ze środków wsparcia, czyli ze środków publicznych, jak i ze środków nie pochodzących ze wsparcia, z zachowaniem proporcji określonych w umowie o udzieleniu wsparcia, podpisana zostanie umowa tzw. inwestycyjna, przedsiębiorca zobowiąże się do nieubiegania się w ciągu dwóch lat od dnia podpisania

umowy inwestycyjnej o pomoc regionalną, nieprzeznaczenia środków otrzymanych od funduszu na działalność we wskazanym w rozporządzeniu zakresie oraz jednocześnie pewne kategorie przedsiębiorców są wykluczone z możliwości otrzymania wsparcia (przede wszystkim tzw. sektory wrażliwe); łączna kwota, za którą fundusz dokonał inwestycji na rzecz danego przedsiębiorcy, nie przekroczy 20% zadeklarowanej całkowitej wielkości funduszu i łączna kwota, za którą ten fundusz oraz inne fundusze korzystające ze wsparcia objęły akcje lub udziały w danym przedsiębiorstwie nie przekroczy równowartości 1.000.000 euro.

Fundusz kapitału zaangażowanego nie może ze środków wsparcia dokonać inwestycji, jeżeli istnieje, pomiędzy którąkolwiek z zainteresowanych stron/osób, faktyczny lub prawny konflikt interesów.

Podmiot zarządzający funduszem, przed dokonaniem inwestycji, dokonuje szczegółowego rozważenia sytuacji, w jakiej znajduje się potencjalny inwestor, w tym w szczególności analizuje przedstawiony przez niego biznes plan pod kątem ekonomicznej zasadności dokonania inwestycji oraz możliwości osiągnięcia zysków oraz ocenia kolejne elementy związane z przedsiębiorcą. Wszystkie elementy szczegółowej oceny określa się wspólnym mianem (tzw. due diligence). Warunkiem dokonania inwestycji ze środków wsparcia jest równoczesne dokonanie inwestycji na rzecz tego samego przedsiębiorcy ze środków własnych funduszu kapitału zaangażowanego.

Komisja Europejska, w trakcie przeprowadzania formalnej oceny programu pomocowego uznała, że na poziomie pierwszym (tj. inwestorów) udzielone wsparcie nosi znamiona pomocy publicznej. Jest to widoczne zwłaszcza w kontekście uprzywilejowania inwestorów w przypadku podziału środków uzyskanych z dokonanych inwestycji, o czym mowa poniżej. Tym niemniej KE, po rozpatrzeniu projektu rozporządzenia uznała, że taka pomoc jest zgodna z art. 87 ust. 3 lit c TWE.

Część trzecia (rozdział 4) – szczegółowe warunki podziału środków finansowych uzyskanych z dokonanych inwestycji – określa sposób (kolejność) dzielenia środków finansowych pochodzących z tytułu sprzedaży inwestycji przez fundusz kapitału zaangażowanego, w tym z tytułu spłaty lub odsetek od instrumentów dłużnych. Ten element systemu jest niezbędnym warunkiem uznania programu pomocowego za zgodny z przepisami Unii Europejskiej oraz zasadami w zakresie kapitału podwyższonego ryzyka. Określenie tak zwanej polityki wyjścia z inwestycji jest częścią trybu udzielania wsparcia. Nie ma możliwości prawnej udzielenia funduszowi wsparcia bezzwrotnego. Stąd w rozporządzeniu zawarte zostały szczegółowe postanowienia dotyczące tego aspektu dokonywania inwestycji. Ewentualne uprzywilejowanie inwestorów w zakresie stopnia pokrywania przez nich strat funduszu zostanie ustalone w trybie konkursowym w oparciu o wymagany przez inwestorów we wnioskach o wsparcie stopień podporządkowania zwrotu środków publicznych.

Wyjście z inwestycji przez fundusz kapitału zaangażowanego może przyjąć w szczególności formę wprowadzenia spółek funduszu do publicznego obrotu giełdowego, sprzedaż spółek funduszu inwestorowi handlowemu oraz wykupu spółek funduszu przez osoby nim zarządzające. Tożsame zasady będą obowiązywały w przypadku rozwiązania funduszu kapitału zaangażowanego.

Projektowana regulacja nie wywiera skutków finansowych dla budżetu państwa i nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.